

DUBROVČANIN TOMA TOMIČIĆ (1710.—1793.), KATOLIČKI NADBISKUP U SKOPLJU.

Toma Tomičić bio je ugledno lice u seriji dubrovačkih svećenika XVIII. vijeka. Čašćen u rodnom mu mjestu radi svoga obrazovanja i uzorna življenja, počašćen je bio i rijetkim odlikovanjem: na nj je dubrovački nadbiskup fra Anđeo Franchi g. 1753. upozorio rimsku Vjeroplođnicu („Congregatio de propaganda fide“), ona je primila taj prijedlog i papa je Benedikt XIV. odobrio i potvrdio u konzistoriji one godine na 26. septembra Tomičića za nadbiskupa u Skoplju.

Rodio se ovaj naš svećenik u Dubrovniku 22. juna 1710. od oca Mihajla, po zvanju kožuhara („pelizaro“), i majke Kate, kćeri Marka Suškovića (i „Šuškovića“). Radi toga što se ovome Mihajlu otac zvao Toma, njegovi savremenici nazivahu tu obitelj prezimenom Tomičić.¹

Imao je ovaj svećenik sestru Peru, koja je, udata za Mateja Milkovića, imala sinove: Petra, svećenika, i Mihajla, pomorskog kapetana.² Je li osim ove imao drugih sestara i braće, ne znamo.

Odabravši svećenički stalež, primio je od dubrovačkog nadbiskupa fra Anđela Franchi sve niže i više redove, a zadnji, svećenički red prezbiterata dneva 9. avgusta 1733.,³ pošto je Ivan-Srećko Veseličić dneva 21. marta 1733. za njegov „patrimonium clericale“ predao neki svoj posjed u dubrovačkoj Župi.⁴

Dekretom od 5. decembra 1741. pomenuti nadbiskup Franchi imenovao je Tomičića župnikom crkve sv. Andrije u dubrovačkom predgrađu Pilâ i Pločâ, kad je to mjesto ostalo prazno smrću župnika Filipa Testi.⁵ Tu je službu obnašao Tomičić 12 godina, do svoga imenovanja za nadbiskupa u Skoplju. Tada je dubrovački nadbiskup fra Hijacint Milković dekretom od 6. maja 1754. imenovao na mjesto Tome Tomičića novim župnikom u onoj župi svećenika Antuna Tomičića, pošto „Parochialis Ecclesia S. Andreae Apostoli ad Pillas per assumptionem, et translationem Ill. mi, et R. mi Domini Thomae Tomicich ad Scopiensem Archiepiscopatum in Partibus nuper vacaverit, et ad presens vacet“.⁶

Nu povrativši se naš Tomičić do malo godina iz Skoplja u svoj rodni grad, preda ostavku na mjesto skopskoga nadbiskupa, i tu mu odreku papa i primi krajem god. 1758.

O boravljenju njegovu u Dubrovniku nakon toga, našao sam u arhivskim knjigama dubrovačkim ove podatke:

Dočekavši duboku starost, nastanjen u jednoj kući na „Konalu“ (u dubrov. predgrađu Pilâ), napravi on dne 12. aprila 1792. svoju zadnju oporuku, na talijanskom

¹ Ove su vijesti iz župnih arhiva dubrovačkih: rkp. knjige vjenčanih dubrovačkog predgrađa god. 1705. —, str. 11, i knjige rođenih i krštenih grada Dubrovnika god. 1706.—1711., str. 71v.

² Rkp. „Testamenta Notariae Ragusinae 1793.—1797.“, l. 35., u arhivu republike u Dubrovniku.

³ Rkp. „Ordinum et dimissorialium de 1722.“ —, str. 75., u arhivu dubrovačke nadbiskupije.

⁴ Rkp. „Diversa de foris Cancellariae Ragusinae de 1732.“ —, l. 252., u arhivu republike u Dubrovniku, i rkp. „Diversorum de 1731.“ —, l. 29v. i d., u arhivu dubrovačke nadbiskupije.

⁵ Rkp. „Beneficiorum de 1722.“ —, l. 104., u arhivu dubrovačke nadbiskupije.

⁶ Rkp. „Beneficiorum de 1722.“ —, l. 177a, u arhivu dubrovačke nadbiskupije.

jeziku, otvorenu 27. novembra 1793., a upisanu u službene arhivske knjige 7. decembra te godine (na početku i na kraju oporuke nazivlje se: „Tommaso Arciv.o Tomich“).¹ Preminu dneva 23. novembra 1793., dakle navršiv 83 godine, i bude sahranjen dneva 24. u franjevačkoj crkvi.² U toj bilješci župnog arhiva o smrti Tomičićevoj nazvan je „Archiepiscopus Scopiensis“. Iz oporuke pak njegove obaznavamo, osim gornje one vijesti o sestri mu Peri, udatoj za Mateja Milkovića, i njenim sinovima Dum Petru i Mihajlu, još i ovo: Odredio je oporučitelj, da ga ukopaju u franjevačkoj dubrovačkoj crkvi, u redovničkom odijelu sv. Franja Asiškog. Svoje imanje ostavio je onoj svojoj sestri i dvojici sestričâ mu. Ostavio je svećenicima dubrovačke bratovštine „Sancti Petri in Cathedra“ dukata 500, određujući, da se prihod te glavnice svake godine troši za mise za njegovu dušu, i za pomaganje i udadbû siromašnih djevojaka u dubrovačkom djevojačkom gojilištu („Conservatorio“). Značajna je u toj njegovoj oporuci i ova odredba: „Lascio al Monsignor Matt^o Massareki,³ come Arcivescovo di Scopia cento Reali, acciò li spartisca ai poveri di quella diocesi, compartendoli anche alle povere giovani maritande, come meglio li parerà, e questa una sol volta tanto“.

Dum Niko Đivanović

RÉSUMÉ.

Le Révérend Niko Đivanović, en se basant sur des documents qui se trouvent dans différentes collections d'archives de Dubrovnik, fixe dans le travail ci-dessus, les dates principales de la vie du Ragusain Thomas Tomičić (1710—1793), qui pendant une brève période de temps, entre 1754 et 1758, a été Archevêque Catholique de Skoplje.

¹ Rkp. „Testamenta Notariae Ragusinae 1793.—1797.“, l. 35., 36a, u arhivu republike u Dubrovniku.

² Rkp. „Liber mortuorum de 1769.—1796.“, l. 301v., u gradskom župnom arhivu dubrovačkom.

³ Znamo inače, da je, nakon odlaska Tomičićeva iz Skoplja, tamo ostao u svojstvu „vikara“ ovaj svećenik Matija Masareki (Massareki), a taj je, eto, kasnije, god. 1792., kad je Tomičić pravio oporuku, bio nadbiskupom u Skoplju.